

Social Årsrapport 2009

Socialpolitisk Forening og
Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA)

Social Årsrapport

Hvordan står det til med socialpolitikken?

Social Årsrapport udkom for første gang i 1999 – for ti år siden – med det formål at give et overblik over udviklingen på det sociale område ved hjælp af statistiske data og analyser, og bidrage til den socialpolitiske diskussion med kritiske vinkler og belysning af aktuelle problemstillinger.

Udviklingen har bekræftet at det var vigtigt, idet flere og flere socialpolitiske diskussioner og emner bliver taget op med udgangspunkt i oplysningerne fra Social Årsrapport. Samtidig ser vi et stigende behov for, at der bliver sat fokus på det sociale område og socialpolitikken og behov for at betone vigtigheden af en anstændig socialpolitik.

Hovedtemaet for Social Årsrapport 2009 er en refleksion over den "borgerlige socialpolitik", som er blevet ført siden 2001. Der har været tale om et paradigmeskift i socialpolitikken og en ny diskurs på en række områder. I dette nummer af Social Årsrapport finder du derfor artikler om beskæftigelsespolitikens diskurs og rationale, incitamentspolitikken – ideologi og realiteter, konsekvenser af de lave ydelser, fattigdomsdiskursen, samt konsekvenser af kommunalreformen på det specialiserede socialområde

Spørgsmålet er, hvor bevæger socialpolitikken sig hen? Baggrunden er, at socialpolitikken i dag er splittet op. Væsentlige dele er parkeret under beskæftigelsesministeren, hvor sociale problemer er 'sparket til hjørnespark', fordi det alene drejer sig om at få folk i beskæftigelse, uden hensyn eller refleksion i forhold til familiernes sociale problemer eller konsekvenserne for børnene. Store dele af socialpolitikken er blevet til arbejdsmarkedspolitik.

Det nuværende arbejdsmarkedsfokus overser og undertrykker de sociale problemer, som rammer grupper af befolkningen i form af arbejdsløshed, sygdom, skilsmisser, problemer med børn, – og som typisk rammer hårdere i de dårligt stillede familier. For et mindretal viser konsekvenserne af længerevarende og sammensatte sociale problemer sig i form af fattigdom, dårligere helbred, misbrug og psykisk sårbarhed og for en mindre del i kombination med hjemløshed.

Der synes derfor at være behov for en socialpolitik, som spiller sammen med en offensiv beskæftigelses- og uddannelsespolitik og samarbejder med sundhedspolitikken

Ud over de tilbagevendende oplysninger om antallet af personer, der er arbejdsløse, på kontanthjælp og førtidspension vil emnerne for årets rapport være den økonomiske og sociale ulighed og antallet af personer på sociale ydelser.

Social Årsrapport

Social Årsrapport udgives i et samarbejde mellem CASA, Center for Alternativ Samfundsanalyse og Socialpolitisk Forening med økonomiske tilskud fra Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforbund og BUPL.

Redaktionsgruppen, som har det faglige ansvar for Social Årsrapport, består af:
Finn Kenneth Hansen, cand.polit., forskningsleder i CASA.

Henning J. Nielsen, cand.psyk., aut., Chefspsykolog, Villa Venire.

Peter Abrahamson, professor, Seoul National University, Department of Social Welfare.

Rikke Posborg, leder af Kristeligt Studenter-Settlements frivillige rådgivning.

Mette Grostøl, cand.scient.soc., socialfaglig konsulent i SL

Anne Petersen, Socialpolitisk konsulent i FOA, udpeget af Socialpolitisk Forening

Niels Rasmussen, cand.polit.

Henning Hansen, cand.polit., konsulent i CASA.

Den dokumenterede statistiske del af rapporten er udarbejdet af Henning Hansen og Finn Kenneth Hansen, CASA, som begge har bidraget med flere artikler.

Redaktionen vil takke de mange, som har bidraget med artikler til dette års Social Årsrapport. Det gælder Heidi Sørensen, Anna May Markussen, Claus Wendelboe, Qasim Sikander og Niels Rasmussen

Redaktionen er afsluttet 1. oktober 2009.

Den tekniske udførelse og layout af årsrapporten samt forside er udført af Grafisk Himmel.

Oktober 2009

Redaktionsgruppen

Indhold

Redaktionel note	7
Tema: Borgerlig socialpolitik?	
Beskæftigelsespolitikens diskurs og rationale	15
Anvendelse af økonomiske incitamenter i socialpolitikken – ideologi og realiteter.	25
Konsekvenser af lave sociale ydelser	35
Hvordan forstås fattigdom i VelfærdsDanmark?	45
Nul-tolerance, kriminalitet og etnicitet	51
Konsekvenser af kommunalreformen på det specialiserede sociale område. Hvad ville man opnå? – og hvorfor vil det ikke lykkes?	57
Social udvikling – ulighed	
Sociale ydelser	67
Den økonomiske ulighed	73
Arbejdsmarked	
Arbejdsmarkedet	79
Kontanthjælp	
Kontanthjælp – det sociale sikkerhedsnet	93
Førtidspension	
Førtidspension	101